

ÚTMUTATÓ

SZAKMAI GYAKORLATOKHOZ

ÓVODAPEDAGÓGUS SZAKOS HALLGATÓK, GYAKORLATVEZETŐ ÓVÓNŐK, GYAKORLATVEZETŐ OKTATÓK SZÁMÁRA

1. félév

TÁJÉKOZÓDÁS ÉS MEGFIGYELÉS AZ ÓVODAI ÉLETBEN

Az útmutató frissítve 2019. szeptember

Kedves Óvodapedagógus Hallgató!

Ön különféle tantárgyi tanulmányaival párhuzamosan félévről félévre haladva szakmai gyakorlatokat is végez. Minden félévben *Útmutató* segíti a gyakorlatokon való részvételét, a feladatok megoldását és a követelmények teljesítését.

A szakmai gyakorlata a nappali képzésben részt vevő hallgatóknak az EKE Campusainak gyakorló helyszínein zajlik, levelező képzésben részben részt vevő hallgatók esetében a csoportos gyakorlat az EKE Campusainak gyakorló helyszínein zajlik, az egyéni gyakorlat pedig a hallgató által választott óvodában.

Ebben a dokumentumban megtalálja a tudnivalókat, bemutatjuk a tanegységek leírásait, benne a tantárgyi követelményeket, és a szakmai feladatait, teendőit.

Kérjük, figyelmesen olvassa a következő oldalakat, melyek – többek között – az alábbi fontos információkat tartalmazzák a szakmai gyakorlattal kapcsolatban:

- mikor és hogyan kell megjelennie a gyakorlólhelyen,
- kinél kell jelentkeznie megérkezésekor,
- mit kell magával hoznia,
- milyen feladatokat kell elvégeznie,
- hogyan igazoltassa gyakorlatát,
- mi a teendője, ha betegség miatt nem tud részt venni a gyakorlaton.

Kívánunk Önnek hasznos szakmai tapasztalatszerzést és reméljük, hogy az óvodáról és az óvodapedagógusi tevékenységekről számos ismerettel, élménnyel gazdagodik a félév tantárgyaiban.

Kedves Mentor óvodapedagógus!

Az elkövetkező időszakban a gyakorlati képzés résztvevőjeként Ön az óvodapedagógus hallgatók szakmai gyakorlatainak segítője lesz. Részesen annak a folyamatnak, melyben a hallgatók nevelési-oktatási intézménytípusokkal, az ott folyó munkával ismerkednek és ennek a szép hivatásnak jövőbeni gyakorlására készülnek.

A sokrétű képzési feladatot útmutatóval segítjük, amely információkat tartalmaz a félév szakmai gyakorlatával kapcsolatban.

Kérjük, az útmutató szerint járjon el és segítse az óvodapedagógus hallgatókat feladataik megvalósításában!

Ha az útmutatóban található információkon kívül bármilyen kérdésük felmerül, tisztelettel állnak rendelkezésükre a gyakorlatvezető oktatók:

Eszterházy Károly Egyetem, Eger

Bocsiné Percze Andrea

bocsine.andrea@uni-eszterhazy.hu

+36-30-7428-997

Eszterházy Károly Egyetem Comenius Campus, Sárospatak

Lívják Emília

livjak.emilia@uni-eszterhazy-hu

+ 36-30-9982-528

Eszterházy Károly Egyetem Jászberényi Campus, Jászberény

Kisné dr. Bernhardt Renáta

bernhardt.renata@uni-eszterhazy.hu

+36-57-502-468, +36-30-30 2317861

1. Általános tudnivalók, irányelvek

- Az *Útmutató* az egyetemi/campus honlapon olvasható, illetve onnan letölthető, nyomtatható. Az *Útmutató mellékleteként* található meg az adott campuson érvényes speciális előírások is (amennyiben vannak ilyenek).
- A gyakorlatot az *Útmutatóban* rögzített módon kell teljesíteni.
- A szakmai gyakorlati tantárgy vezetője a *gyakorlatvezető oktató*. Ő és a mentor óvodapedagógus segíti a hallgatók szakmai gyakorlatát, ellenőrzi és értékeli a feladatok megoldását, a követelmények teljesítését, az elvárások megvalósítását, ellenőrzi a jelenlétet és a megjelenés módját.
- A hallgatók gyakorlati képzésre történő beosztását a gyakorlatvezető oktató / óvoda vezetője (vagy annak megbízottja) készíti el.
- Az óvodai gyakorlat megkezdésének feltétele az egészségügyi alkalmasságról szóló orvosi igazolás bemutatása, amelyet minden gyakorlati félév elején a gyakorlatvezető oktatónak / mentor óvodapedagógusnak kell bemutatnia.
- A jelenlétet a TVSZ szabályozza http://uni-eszterhazy.hu/public/uploads/tanulmanyi-es-vizsgaszab-2015-szept-2-kesz_56a08e9903bca.pdf . A hallgató a nyitó és záró kontakt óráról, és az egyéni és csoportos gyakorlatról nem hiányozhat. Amennyiben betegség miatt nem tud megjelenni, távolmaradását legkésőbb a hiányzás napján 7.30-ig jeleznie kell a gyakorlatvezető oktatónak/mentor óvodapedagógusnak. A hiányzásáról szóló orvosi igazolást a következő heti gyakorlati napon be kell mutatnia. A gyakorlat pótlására hiányzás esetén a gyakorlatvezető oktatóval/mentor óvodapedagógussal egyeztetve, a szorgalmi időszakban előre megszervezett időpontban van lehetősége.
- A hallgatótól elvárjuk, hogy a gyakorlaton az alkalomhoz illő ruházatban jelenjen meg. Magatartását, megjelenését illetően köteles betartani a gyakorlati hely házirendjében foglaltakat, amelyet a bevezető órán ismerhet meg.
- Általános követelmény a szabad mozgást lehetővé tevő, a munkavégzéshez alkalmas, kulturált öltözk, a feltűzött haj, a megfelelő derékmagasságú nadrág, a köldököt takaró blúz, a szolid és biztonságos ékszerviselet; testékszerek, műkörmök és az erős smink mellőzése; zárt váltócipő viselése. A megjelenésre vonatkozó előírások betartását a gyakorlatvezető oktató/mentor óvodapedagógus ellenőrzi.
- Amennyiben a hallgató megjelenése, magatartása nem az elvárásoknak megfelelő, a gyakorlati napon nem vehet részt.
- A hallgatók csoportszobában történő étkezése pedagógiai és higiénés okok miatt semmilyen formában nem megengedett.
- Csoportos gyakorlat esetén barátkozó szándékú kisgyermek figyelmét az érintett hallgató finoman vezesse vissza a csoport tevékenységéhez.

- A levelező tagozatos hallgatók feladatai és kötelezettségei megegyeznek a nappali képzésben résztvevőkével, az előírt összes óraszám is azonos a felsőoktatási törvény szerinti KKK-ban meghatározottak alapján.
- A gyakorlatokon kezdés előtt 15 perccel kell megjelennie, kezdésre már átöltözve (kényelmes ruházat, váltócipő) a csoportszobájában kell lennie.
- A hallgató a szakmai gyakorlat ideje alatt pedagógiai naplót vezet az útmutatóban megfogalmazott elvárások, instrukciók alapján.
- A gyakorlatvezető oktató a záróminősítést a szorgalmi időszak végén, a szabályzatban előírt határidőig bejegyezi a nyilvántartó rendszerbe (NEPTUN).

2. Az óvodapedagógus szak gyakorlati képzési rendszere

	1.	2.	3.	4.	5.	6.		
1. Tájékozódás és megfigyelés az óvodai életben <i>Dr. Téglás Zsolt</i>	10 nap (60 óra)						2 kr	gyj
2. Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 1. <i>Dr. Téglás Zsolt</i>		10 nap (60 óra) + 45 óra					4 kr	gyj
3. Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 2. <i>Dr. Téglás Zsolt</i>			10 nap (60 óra) + 45 óra				4 kr	gyj

4. Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 3. <i>Dr. Téglás Zsolt</i>				10 nap (60 óra) + 45 óra			5 kr	gyj
5. Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 4.. <i>Gál Judit</i>					10 nap (60 óra) + 45 óra		6 kr	gyj
6. Külső komplex szakmai gyakorlat <i>Gál Judit</i>						8 hét (240 óra)	9 kr.	gyj

Az óvodapedagógus szak teljes tanegység rendszerét a kari honlapon megtekintheti.

<http://uni-eszterhazy.hu/hu/ck/hallgatok/mintatantervek>

(1.) Tantárgy neve: Tájékozódás és megfigyelés az óvodai életben	Kreditértéke: 2 kr
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% gyakorlat	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 60 óra az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak):	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): pedagógiai napló készítése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Pedagógiai tájékozódás és tapasztalatszerzés; pályaszocializáció-pályaorientáció, az óvodai nevelés alapelvei gyakorlati megvalósításának nyomon követése, az óvodapedagógusi tevékenységhez szükséges készségek, képességek megismerése, illetve ezek kialakításának segítése. – ismerkedés az óvoda (gyermekcsoport) tárgyi, személyi feltételeivel, az óvodai élet szervezésével,	

– a gyermekcsoport élet- és szokásrendjének megfigyelése, – a csoport heti rendje és napirendi tevékenységei – tapasztalatok szerzése az óvodai nevelésről, az intézmény sajátos funkciójáról, – az óvodapedagógus tevékenységének, különösen a gondozási tevékenységének (nevelési tevékenység, gyermeki önállóság fejlődésének segítése, kapcsolatépítés a gyermekekkel, a gondozást végző munkatársakkal való együttműködése), a játék feltételeinek, valamint a játékráható megnyilvánulásainak (segítségnyújtás, problémafelvetés, eszközkészítés, stb...) a megfigyelése, – a gyermekek játéktevékenységének megfigyelése – a hallgató megfigyeléseit, tapasztalatait - pedagógiai, pszichológiai és módszertani szempontok alapján - a Pedagógiai naplóban rögzítse, elemezze, törekedjen a megfelelő szakmai nyelvezet és kifejezőskultúra használatára, értékelje nevelőmunkáját.
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
- <i>Óvodai Nevelési Országos Alapprogram</i> - <i>Az óvoda helyi pedagógiai programja</i> - <i>Az Óvodai nevelés című folyóirat aktuális, vonatkozó írásai</i> - <i>Vekerdy Tamás: Gyerekek, óvodák, iskolák. Saxum, Bt. Bp. 2001.</i>
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul
tudása - törekszik megismerni az óvodai nevelés szakterületének alapvető dokumentumait, az óvodai nevelés általános céljait, feladatait, - tájékozódik a gyakorlóhely helyi óvodai dokumentációiról, megismeri a pedagógiai programot, házirendet és csoportnaplót. képességei - képes megfigyelni, feltérképezni és rögzíteni a 3–6-7 éves gyermek óvodai játékát, a gondozási feladatokat és az óvodában dolgozó szakemberek feladatait attitűdje - elfogadja, hogy az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. - nyitott mások elfogadására, saját elképzeléseitől eltérő vélemények, értékek megismerésére és tiszteletben tartására, s ennek érdekében nyitott mások meghallgatására, megértésére. autonómiája és felelőssége - felelősséget érez a rábízott 3–6-7 éves gyermekekért, gyermekcsoportért.
Tantárgy felelőse (<i>név, beosztás, tud. fokozat</i>): Dr. Téglás Zsolt adjunktus, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktatók: Livják Emília mesteroktató, Bocsiné Percze Andrea mesteroktató, Dr. Kisné Bernhardt Renáta adjunktus.

3. A mentor óvodapedagógus feladatai

- A mentor óvodapedagógus szakmai tudásával és tapasztalattal segíti a hallgató munkáját, és igyekszik legjobb tudása szerint hozzájárulni a hallgató szakmai fejlődéséhez.
- A mentor óvodapedagógus a szakmai gyakorlat beindulás előtt ellenőrzi a hallgatók egészségügyi alkalmasságáról szóló egészségügyi kiskönyvét.

- A mentor óvodapedagógus a jelenlétről illetve a záró minősítésről összesítő jegyzéket vezetnek, az űrlapok az útmutató kari mellékletében megtalálhatók.
- A hiányzók számára a mentor óvodapedagógus egy alkalommal pótlehetőséget biztosít (a szükséges intézményi egyeztetésekkel), erről a lehetőségről az érintett hallgatókat értesíti.

4. A hallgatók feladatai

- A hallgató pedagógia naplót készít (megfigyelési szempontok alapján, feladathelyzetekben megállapításokat tesz) az útmutatóban megfogalmazott elvárások, instrukciók alapján.
- A dokumentációt a gyakorlatvezető oktatóval egyeztetve az előírt módon és határidőre értékelésre *benyújtja* elektronikusan/írásos formában a gyakorlatvezető oktátónak.
- A *levelezős hallgatók* kötelezettségei megegyeznek a nappali tagozatos hallgatókéval.
- Betartja a magatartásra, házirendre, gyerekekkel történő kapcsolatra vonatkozó óvodai és Campusi előírásokat.

5. A gyakorlatok felépítése, helye ideje

Bevezetés az óvodai gyakorlatba (csoportos szakmai gyakorlat, 60 óra 10 nap)					
<i>A tantárgy vezetője</i>		gyakorlatvezető oktató			
<i>Tartalma</i>		a kurzus előkészítése	megfigyelés		a kurzus zárása, portfólió bemutatása
<i>Helye</i>		campus	óvodai gyakorlóhely		campus
<i>Ideje</i>	Nappali tagozat	5 óra	8 alk x 5 óra	7.30-11.15 vagy 8.00-11.45	5 óra
	Levelező tagozat	5 óra	2 alk x 5 óra		5 óra

6. Az óvodai csoportos szakmai gyakorlat értékelése

Az értékelés módja: **gyakorlati jegy**.

A gyakorlati jegy megállapításához mind a szöveges tartalmakat, mind a mért teljesítményt figyelembe kell venni.

A mért teljesítmény (max. 100 pont) összetevői:

- szakmai dokumentáció vezetése (max. 100 pont),

A gyakorlati jegy megállapítása:

Jeles (5) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 90-100 pont között van:

- a tanegységre előírt feladatokat az előírásoknak megfelelően magas színvonalon teljesítette,
- önállóan, igényesen vezette a szakmai dokumentációt,
- kiváló helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,

Jó (4) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 76-89 pont között van:

- a tanegységre előírt feladatokat az előírás szerint jó színvonalon, hiánytalanul teljesítette,
- önállóan vezette a szakmai dokumentációt,
- jó helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,

Közepes (3) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 61-75 pont között van:

- a tanegységre előírt feladatait átlagosan, változó minőségben teljesítette,
- vezette a szakmai dokumentációt,
- átlagos helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik
- kommunikációs képességei fejlesztésre szorulnak.

Elégséges (2) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 51-60 pont között van:

- a tanegységre előírt feladatait még elfogadhatóan teljesítette,
- szakmai dokumentációját hiányosan vezette,
- éppen elfogadható helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,
- kommunikációs képességei fejlesztésre szorulnak.

Elégtelen (1) gyakorlati jegyet kap, akinek a teljesítménye 0-50 pont között van:

- a tanegységre előírt feladatait nem hiánytalanul teljesítette,
- hiányzásait, hiányosságait nem pótolta,
- szakmai dokumentációját nem az útmutatóban leírt szempontok, elvárások alapján készítette el.

7. Megfigyelési szempontok

7.1. A hallgató feladata gyakorlatot megelőzően

Tanulmányozza az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját, elsősorban:

Bevezető,

Gyermekekép, Óvodakép,

Az óvodai nevelés feladatai,

Az óvodai élet megszervezésének elvei.

Az óvodai élet tevékenységi formái óvodapedagógus feladatai fejezetből a Játék

7.2. Csoportos gyakorlat megfigyelési szempontjai

1 alkalom

- Mutassa be az óvoda személyi feltétel rendszerét!
- Mutassa be az óvoda tárgyi feltételeit! (környezet, udvar, épület, helyiségek)
- **Mutassa be a csoportszobát!(elrendezés, berendezés, hangulat, alaprajz...)**

2 alkalom

- **Mutassa be a csoportszobában található játéktereket! (milyen eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére, mit játszanak a gyerekek az egyes játéktereken...)**
- Mutassa be a csoportszobában található játékeszközöket! (leírás, csoportosítás)
- Támassza alá példákkal, hogy a gyermekek számára a játék szabadon választott, örömmel végzett és önfeledt tevékenység!

3 alkalom

- **Mutassa be a csoport napirendjét, napirendi tevékenységeit!**
- **Mutassa be a csoport szokás-szabályrendszeréből azokat, amelyeket a délelőtti folyamán tapasztalt!**
- Jellemezze a látottak alapján az óvodapedagógus-gyermek és dajka-gyermek kapcsolatát!

4 alkalom

- **Figyelje meg és mutassa be az óvodapedagógus gondozó, nevelő tevékenységét!**
- **Figyelje meg és írja le az óvodapedagógus és a dajka/pedagógiai asszisztens közötti együttműködést!**
- Mit tesz az óvodapedagógus a derűs, nyugodt, szeretetteljes, alkotói légkör kialakítása érdekében?

5 alkalom

- **Jellemzze az óvodapedagógus attitűdjét! (elfogadó, támogató, segítő)**
- Írjon példákat az óvodapedagógus játékható megnyilvánulásaira! (segítségnyújtás, eszközkészítés, problémafelvetés...)
- Írjon le egy játék közben felmerült konfliktus helyzetet (konfliktus megnyilvánulása, probléma oka, résztvevői, megoldása)

6 alkalom

- Melyek a kedvelt játékeszközök, játéktevékenységek a csoportban?
- **Jellemezzen egy gyermeket a tapasztalatai és megfigyelései alapján!**
- Összegezze benyomásait, érzéseit, tapasztalatait az óvodai gyakorlattal kapcsolatban!

7 alkalom – iskola

- Mutassa be az iskola épületét, udvarát!
- Röviden foglalja össze az osztályterem berendezésével kapcsolatos megfigyeléseit!
- Összegezze benyomásait, tapasztalatait, érzéseit az iskolai hospitálással kapcsolatban!

8 alkalom – bölcsőde

- Milyen benyomások érték a bölcsődébe érkezéskor?
- Mutassa be a csoportszobát és a hozzá tartozó vizes blokkot!
- Figyelje meg és mutassa be a csoportban dolgozó csecsemő- és kisgyermeknevelő tevékenységét!

8. Pedagógiai napló tartalma

Fedlap:

- a lap tetején középen az egyetem/campus logója
- a lap közepén: Pedagógiai napló
- lap alján, jobb oldalon: hallgató neve, neptun kódja, évfolyam és tagozat
- lap alján, bal oldalán: a gyakorlatért felelős oktató neve és beosztása

1. Adatok az intézményről (bölcsőde, óvoda, iskola):

- név, cím, OM azonosító
- óvodavezető / igazgató neve
- gyermeklétszám, osztályok / csoportok száma

2. Az adott gyermekcsoport főbb adatai (csak az óvodában csoportnapló alapján):

- heti rend
- napirend
- a csoport szokás és szabályrendszere

3. A megadott szempontok szerinti megfigyelés tapasztalatainak rögzítése, továbbá elemzések a megadott tartalmi és formai követelmények alapján.

4. „Mit várok az adott félévtől?” címmel elvárások megfogalmazása

Javasolt megfigyelési szempont egy gyermek jellemzéséhez

- a gyermek önállóságára vonatkozó jellemzések étkezés, öltözködés és tisztálkodás során
- együttműködésének jellemzői társaival és a csoportban dolgozó felnőttekkel (óvodapedagógus, hallgató, dajka, pedagógiai asszisztens)

- közösségi kapcsolatainak jellemzői: egyedül vagy társaival érzi jól magát; vannak-e barátai; a társaihoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez való viszonya;
- játékának jellemzői: kikkel - mivel – mit játszik leggyakrabban és szívesen; igényli-e az óvodapedagógus segítségét;
- érzelmi életének jellemzői: kiegyensúlyozott, nyugodt vagy kapkodó stb.; támassza alá példákkal

Űrlapok / Mellékletek

1. Jelenléti összesítő

JELLENLÉTI ÖSSZESÍTŐ

Tantárgy: **Tájékozódás és megfigyelés az óvodai életben** (csoportos szakmai gyakorlat) **1. félév**

Tanév: Tagozat: **nappali, levelező***

Hallgató neve:.....

	Intézmény neve	Aláírás (vezető/mentor)
1. alkalom óvoda		
2. alkalom óvoda		
3. alkalom óvoda		
4. alkalom óvoda		
5. alkalom óvoda		
6. alkalom óvoda		
7. alkalom bölcsőde		
8. alkalom iskola		